

Wstęp

1982 – prof. Pawlak sformułował nową teorię:

Teorię zbiorów przybliżonych

(ang. rough set theory)

stanowiącą rozwinięcie klasycznej teorii zbiorów.

Głównym celem jest dostarczanie narzędzi dla problemu aproksymacji pojęć (zbiorów).

Zastosowania w systemach decyzyjnych:

- Redukcja danych, selekcja ważnych atrybutów;
- Generowanie reguł decyzyjnych;
- Odkrywanie wzorców z danych: szablony, reguły asocjacyjne;
- Odkrywanie zależności w danych.

Podstawowe pojęcia

Zbiór przybliżony (ang. rough set) – obiekt matematyczny zbudowany w oparciu o logikę trójwartościową.

Universum – zebrany, skończony, niepusty zbiór informacji.

Podstawowe pojęcia cd.

W zbiorze **U(universum)** wyróżnia się:

- Elementy zbioru **U** zwane **obiektami**.
- Wszystkie podzbiory $X \subseteq U$
są „**pojęciami**” w **U**
- Dowolna rodzina pojęć zbioru **U** to wiedza o **U**

Podstawowe pojęcia cd.

W zbiorze **U(universum)** wyróżnia się:

- każda rodzina rozłącznych i niepustych zbiorów **U**, spełniająca warunek iż ich suma jest równa całemu zbiorowi **U**, nazywa się **podziałem** (klasyfikacją) zbioru **U**,
- para **K = (U,C)**, gdzie **C = {C₁, C₂, ..., C_n}** jest dowolną rodziną podziałów zbioru **U**, określa się mianem **bazy wiedzy** o **U**.

Podstawowe pojęcia cd.

Ostatni punkt jest równoważny poniższemu pokazanemu w ujęciu relacyjnym:

- Zakładając, że **U** to **uniwersum**, to para **K = (U, R)**, gdzie **R = {R₁, R₂, ..., R_n}** jest dowolną rodziną relacji równoważności określonych na **U**, nazywa się bazą wiedzy o **U**.

Podstawowe pojęcia cd.

Pojęcie podstawowe:

Zakładając iż $\mathbf{U}$ jest uniwersum i $\mathbf{K} = (\mathbf{U}, \mathbf{R})$ jest bazą wiedzy o $\mathbf{U}$, to każdą klasę abstrakcji dowolnej relacji $R \in \mathbf{R}$ nazywamy pojęciem podstawowym w bazie wiedzy $\mathbf{K}$.

Pojęcie podstawowe jest na ten moment nośnikiem informacji podstawowej o własnościach obiektów danego uniwersum.

Podstawowe pojęcia cd.

Pojęcie elementarne:

Zakładając iż $\mathbf{U}$ to uniwersum i $\mathbf{K} = (\mathbf{U}, \mathbf{R})$ jest bazą wiedzy o $\mathbf{U}$ oraz $\cap R$ jest relacją $R_1 \cap \dots \cap R_n$, gdzie $R_i \in R$ dla $i \in \{1, 2, \dots, n\}$, to każdą klasę abstrakcji relacji $\cap R$ nazywa się pojęciem elementarnym w bazie wiedzy $\mathbf{K}$.

Pojęcie elementarne, zwane także pojęciem atomowym to elementarne – najmniejsze pojęcie, za pomocą którego możemy opisać nasze uniwersum.

System informacyjny

System informacyjny (ang. Information system) –
uporządkowana para $\mathbf{A} = (\mathbf{U}, \mathbf{A})$, gdzie:

- $\mathbf{U}$ jest skończonym, niepustym zbiorem, zwanym **uniwersum**, przy czym elementy zbioru $\mathbf{U}$ nazywamy **obiektami**.
- $\mathbf{A}$ jest skończonym, niepustym zbiorem atrybutów (własności, cech), gdzie każdy atrybut $a \in A$ jest funkcją
 $\mathbf{a}: \mathbf{U} \rightarrow \mathbf{V}_a$,
przy czym $\mathbf{V}_a$, jest zbiorem wartości atrybutu.

Dla $B \subseteq A$ definiujemy

- sygnatura obiektu (ang. *-information vector*)
jako

$$\text{inf}_B(x) = \{(a, a(x)) : a \in B\}$$

- Zbiór sygnatur względem o obiektach z (ang. *-information set*):

$$\text{INS}(U) = \{\text{inf}_B(x) : x \in U\}$$

System informacyjny (przykład)

	Ból głowy	Temperatura [°C]
x₁	Tak	36-37
x₂	Nie	36-37
x₃	Tak	37-38
x₄	Nie	36-37
x₅	Tak	37-38
x₆	Tak	38-39

System informacyjny (przykład 2)

	Ból głowy	Bóle mięśni	Dreszcze	Temperatura [°C]
x₁	Tak	Nie	Nie	36-37
x₂	Nie	Nie	Nie	36-37
x₃	Tak	Tak	Nie	37-38
x₄	Tak	Nie	Nie	36-37
x₅	Tak	Tak	Tak	37-38
x₆	Tak	Tak	Tak	38-39

System decyzyjny

System decyzyjny (ang. decision system) jest to system informacyjny z dodatkowym atrybutem d , nazywanym atrybutem decyzyjnym (decision attribute).

System decyzyjny możemy również zapisać w postaci funkcji: $D = (U, A \cup d)$, gdzie $d \notin A$, jest **atrybutem decyzyjnym**. **Atrybut decyzyjny** może przyjmować wiele wartości, ale jest to najczęściej wartość binarna (prawda albo fałsz). Pozostałe atrybuty $a \in A - d$, nazywamy **atrybutami warunkowymi** (conditional attributes).

Tablica decyzyjna powstaje ze zwykłych tablic danych poprzez sprecyzowanie:

- Atrybutów (nazwanych warunkowymi): cechy, których wartości na obiektach są dostępne, np. pomiary, parametry, dane osobowe, ...
  - Decyzji (atrybut decyzyjny):, t.j. cecha “ukryta” związana z pewną znaną częściowo wiedzą o pewnym pojęciu
-
- Decyzja jest znana tylko dla obiektów z (treningowej) tablicy decyzyjnej;
  - Jest podana przez eksperta (np. lekarza) lub na podstawie późniejszych obserwacji (np. ocena giełdy);
  - Chcemy podać metodę jej wyznaczania dla dowolnych obiektów na podstawie wartości atrybutów warunkowych na tych obiektach.

System decyzyjny (przykład)

	Ból głowy	Temperatura [°C]	<i>Grypa</i>
x_1	Tak	36-37	<i>Nie</i>
x_2	Nie	36-37	<i>Nie</i>
x_3	Tak	37-38	<i>Tak</i>
x_4	Nie	36-37	<i>Nie</i>
x_5	Tak	37-38	<i>Nie</i>
x_6	Tak	38-39	<i>Tak</i>

System decyzyjny (przykład 2)

	Ból głowy	Bóle mięśni	Dreszcze	Temperatura [°C]	<i>Grypa</i>
x_1	Tak	Nie	Nie	36-37	<i>Nie</i>
x_2	Nie	Nie	Nie	36-37	<i>Nie</i>
x_3	Tak	Tak	Nie	37-38	<i>Tak</i>
x_4	Tak	Nie	Nie	36-37	<i>Nie</i>
x_5	Tak	Tak	Tak	37-38	<i>Nie</i>
x_6	Tak	Tak	Tak	38-39	<i>Tak</i>

Nierozróżnialność

Przypomnienie:

Binarna relacja $R \subseteq X \times X$, która jest **zwrotna** (obiekt jest w relacji z samym sobą, tzn. xRx), **symetryczna** (jeżeli xRy to yRx) oraz **przechodnia** (jeżeli xRy i yRz to xRz) jest nazywana **relacją równoważności**.

Relacja równoważności na danym zbiorze wyznacza klasy równoważności, czyli takie zbiory elementów, że każde dwa elementy są ze sobą w relacji.

Nierozróżnialność

- Niech dany będzie system informacyjny $S = (U, A)$ i zbiór B , taki że, $B \subset A$. Przez $IND_A(B)$ oznaczamy relację równoważności określoną następująco:

$$IND_A(B) = \{(x, y) \in U^2: \forall a \in B \ a(x)=a(y)\}$$

Relację tą nazywamy relacją **nierozróżnialności** (ang. **indiscernibility**).

Dane są obiekty $x, y \in U$ i zbiór atrybutów $B \subseteq A$,
mówimy, że

- x, y są rozróżnialne przez wtw, gdy istnieje $a \in B$ taki, że $a(x) \neq a(y)$;
- x, y są nierozróżnialne przez B , jeśli one są identyczne na B , tzn. $a(x) = a(y)$ dla każdego $a \in B$;
- $[x]_B$ = zbiór obiektów nierozróżnialnych z x przez B .

Dla każdych obiektów :

- albo $[x]_B = [y]_B$;
- albo $[x]_B \cap [y]_B = \emptyset$.

Każdy zbiór atrybutów B wyznacza podział zbioru obiektów na klasy nierozróżnialności.

Nierozróżnialność (przykład)

$$IND(\{Ból\ głowy\}) = \{\{x_1, x_3, x_5, x_6\}, \{x_2, x_4\}\}$$

$$IND(\{Temp.\}) = \{\{x_1, x_2, x_4\}, \{x_3, x_5\}, \{x_6\}\}$$

$$IND(\{Ból\ głowy, Temp.\}) = \{\{x_1\}, \{x_2, x_4\}, \{x_3, x_5\}, \{x_6\}\}$$

	Ból głowy	Temperatura [°C]	<i>Grypa</i>
x₁	Tak	36-37	<i>Nie</i>
x₂	Nie	36-37	<i>Nie</i>
x₃	Tak	37-38	<i>Tak</i>
x₄	Nie	36-37	<i>Nie</i>
x₅	Tak	37-38	<i>Nie</i>
x₆	Tak	38-39	<i>Tak</i>

Nierozróżnialność (przykład 2)

$$IND(\{\text{Ból głowy}\}) = \{\{x_1, x_3, x_4, x_5, x_6\}, \{x_2\}\}$$

$$IND(\{\text{Bóle mięśni}\}) = \{\{x_3, x_5, x_6\}, \{x_1, x_2, x_4\}\}$$

$$IND(\{\text{Dreszcze}\}) = \{\{x_1, x_2, x_3, x_4\}, \{x_5, x_6\}\}$$

$$IND(\text{Temperatura}) = \{\{x_1, x_2, x_4\}, \{x_3, x_5\}, \{x_6\}\}$$

$$IND(\{\text{Ból głowy}, \text{Bóle mięśni}, \text{Dreszcze}, \text{Temperatura}\}) = \{\{x_1, x_4\}, \{x_2\}, \{x_3\}, \{x_5\}, \{x_6\}\}$$

	Ból głowy	Bóle mięśni	Dreszcze	Temperatura [°C]	Grypa
x₁	Tak	Nie	Nie	36-37	<i>Nie</i>
x₂	Nie	Nie	Nie	36-37	<i>Nie</i>
x₃	Tak	Tak	Nie	37-38	<i>Tak</i>
x₄	Tak	Nie	Nie	36-37	<i>Nie</i>
x₅	Tak	Tak	Tak	37-38	<i>Nie</i>
x₆	Tak	Tak	Tak	38-39	<i>Tak</i>

Nierozróżnialność (własności)

- $IND_A(B)$ jest relacją równoważnościową,
- $IND_A(\emptyset) = U \times U$
- $\forall B_1, B_2 \in A :$
$$IND_A(B_1 \cup B_2) = IND_A(B_1) \cap IND_A(B_2),$$
- $IND_A(B) = \cap IND_A(\{a\})$

Wynikają z definicji relacji nierozróżnialności oraz z podstawowych zasad logiki i teorii mnogości

Nierozróżnialność cd.

Relacja nierozróżnialności dzieli nam zbiór obiektów ze względu na zbiór atrybutów **B** na klasy równoważności, które oznaczamy przez **$[x]_B$** .

O ile nie powoduje to dwuznaczności, to zamiast **$IND_A(B)$** pisze się **$IND(B)$** .

Przybliżenie zbioru

Definiujemy **B-dolne** przybliżenie zbioru X przez:

$$\underline{B}X = \{x \mid [x]_B \subseteq X\}$$

B-górne przybliżenie zbioru X przez:

$$BX = \{x \mid [x]_B \cap X \neq \emptyset\}$$

Obiekty należące do **dolnego przybliżenie** zbioru X , na **pewno** należą do X . Obiekty należące do **górnego przybliżenia** zbioru X , **możliwe że,** należą do zbioru X .

Każdy zbiór obiektów X (np. klasa decyzyjna, pojęcie) może być opisany za pomocą atrybutów ze zbioru dokładnie lub w przybliżeniu

- dokładny opis: jeśli X jest sumą pewnych klas nierozróżnialności definiowanych przez (ZBIORY DOKŁADNE)
- przybliżony opis: w przeciwnym przypadku (ZBIORY PRZYBLIŻONE)

Przybliżanie zbioru

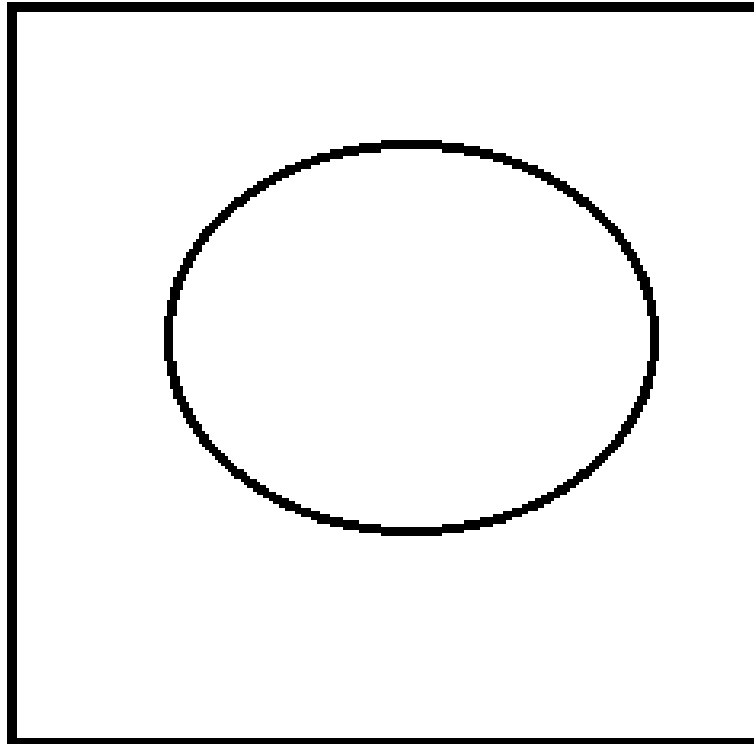
Zbiór $BN_B(X) = BX - \underline{BX}$ nazywamy ***B*-regionem granicznym** (brzegiem) zbioru X . Jest to zbiór tych elementów, których **nie jesteśmy pewni** czy należą do X .

Zbiór $U - BX$ nazywamy obszarem **negatywnym** zbioru X . Jest to zbiór tych elementów, które z **pewnością** nie należą do X .

- Obszar brzegowy (ang. B-boundary region) pojęcia X zawiera obiekty, dla których nie możemy jednoznacznie zdecydować czy należą one do czy nie do X na podstawie atrybutów z B
- Obszar wewnętrzny (ang. B-inside region of X) zawiera obiekty, które możemy pewnie klasyfikować jako elementy pojęcia X mając do dyspozycji atrybuty z B.
- Zbiór jest przybliżony (ang. rough set) jeśli obszar brzegowy jest niepusty, w przeciwnym przypadku zbiór jest nazwany dokładny (ang. crisp set).

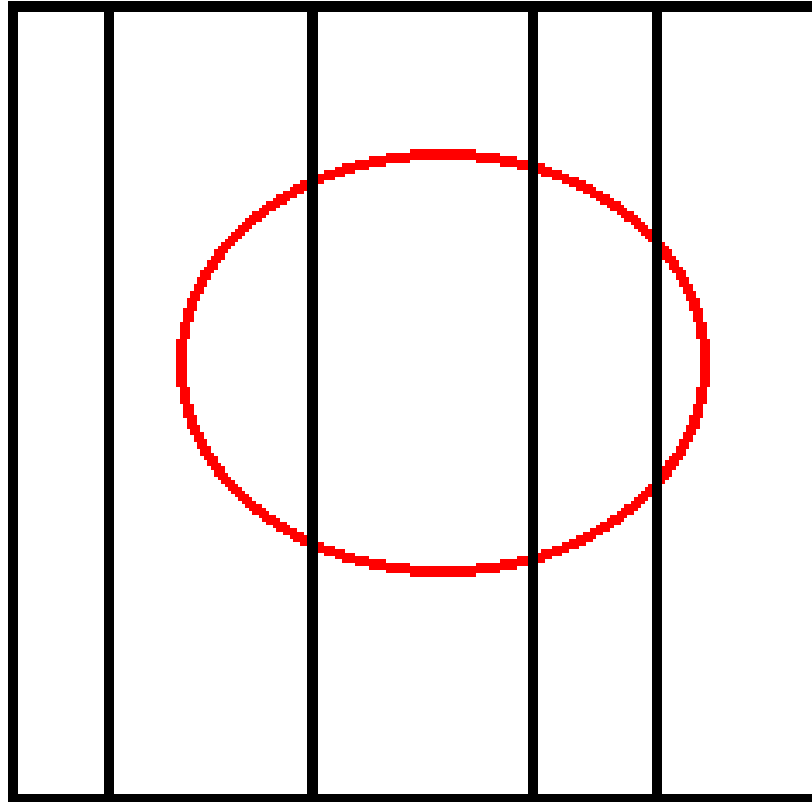
Podsumowanie

Zbiór do przybliżenia, brak użytych atrybutów

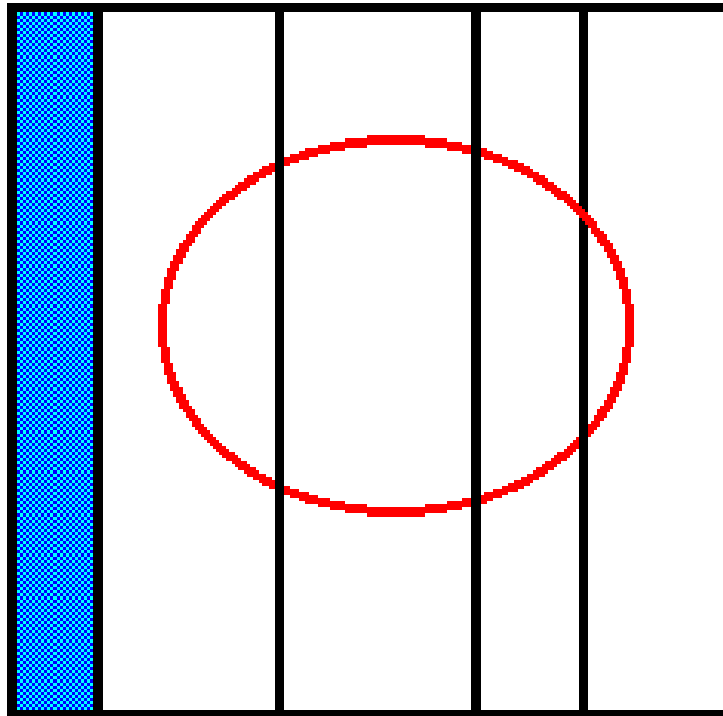
Podsumowanie

Podział z pierwszym atrybutem

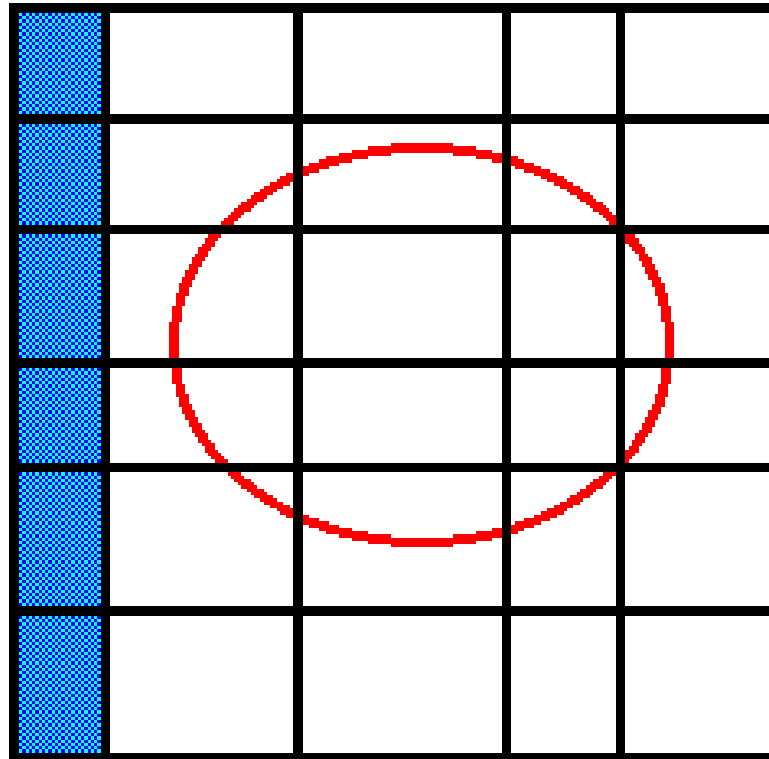
Podsumowanie

Obszar negatywny

Podsumowanie

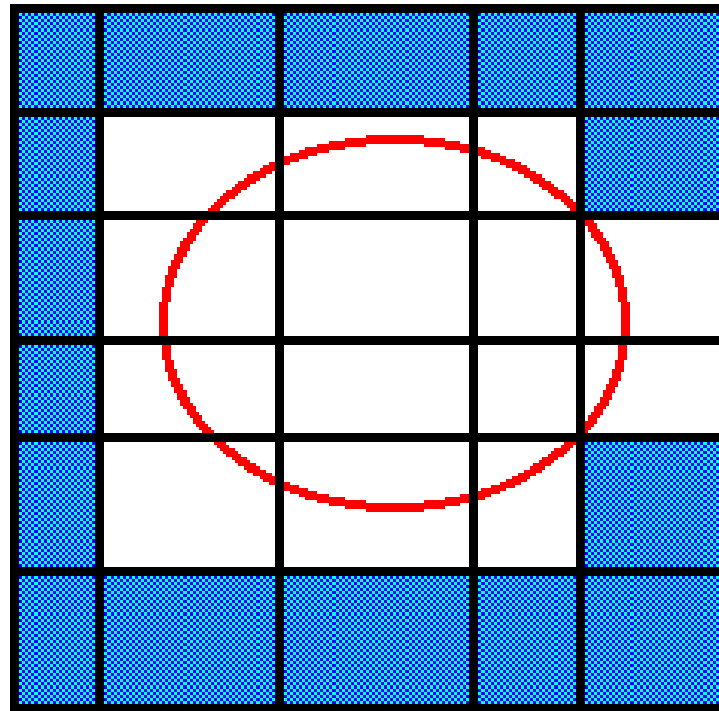
Podział z dwoma atrybutami

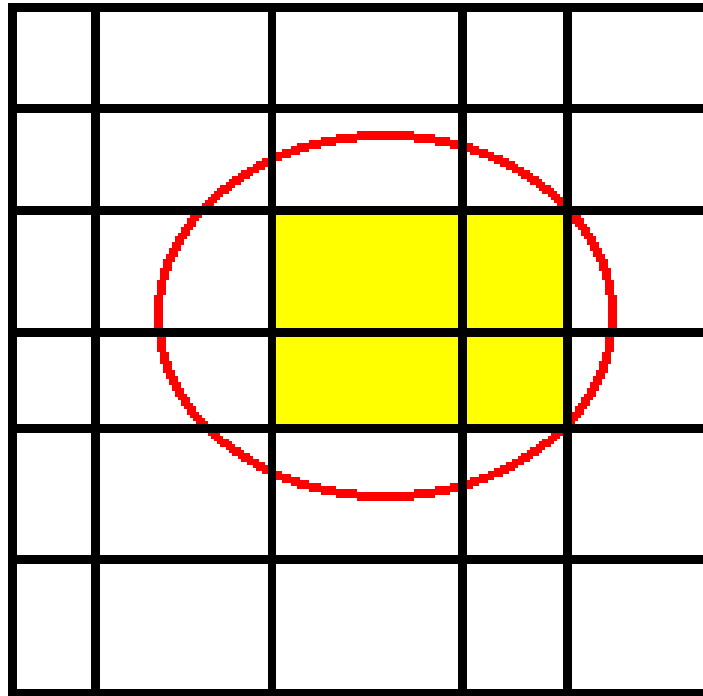
Podsumowanie

Obszar negatywny

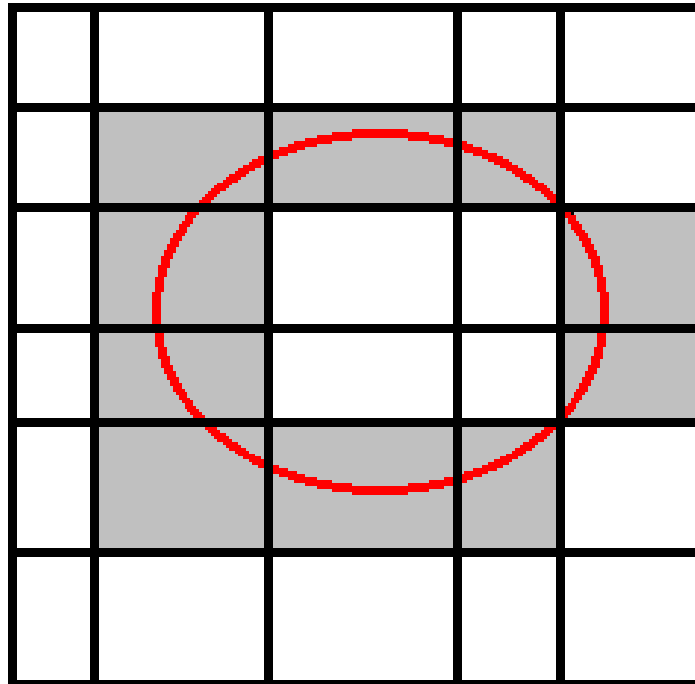
Podsumowanie

Obszar pozytywny - dolne przybliżenie

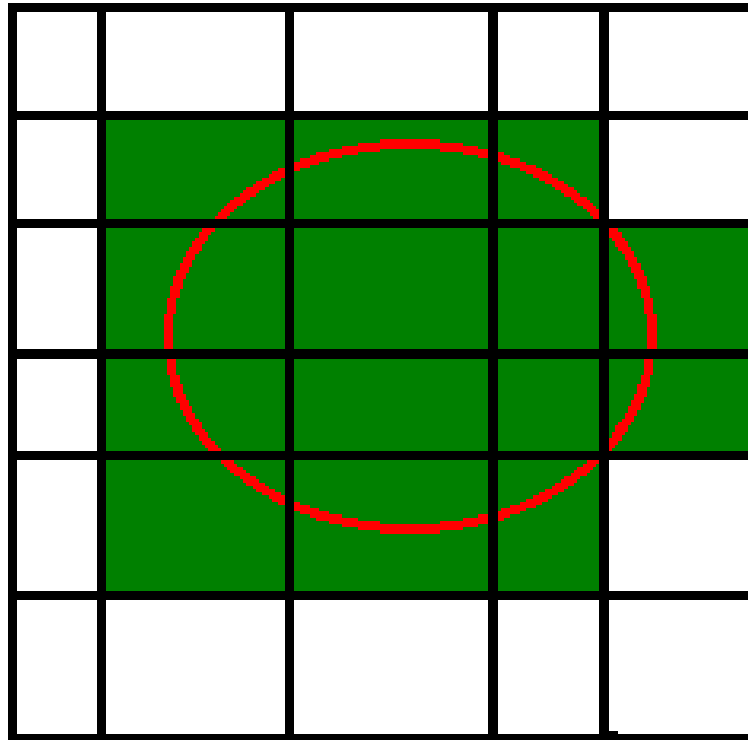
Podsumowanie

Obszar graniczny

Podsumowanie

Górne przybliżenie

Przybliżanie zbioru (przykład)

	Ból głowy	Temperatura [°C]	Grypa
x_1	Tak	36-37	Nie
x_2	Nie	36-37	Nie
x_3	Tak	37-38	Tak
x_4	Nie	36-37	Nie
x_5	Tak	37-38	Nie
x_6	Tak	38-39	Tak

Niech $W = \{x \mid Grypa(x) = Tak\}$. Wtedy:

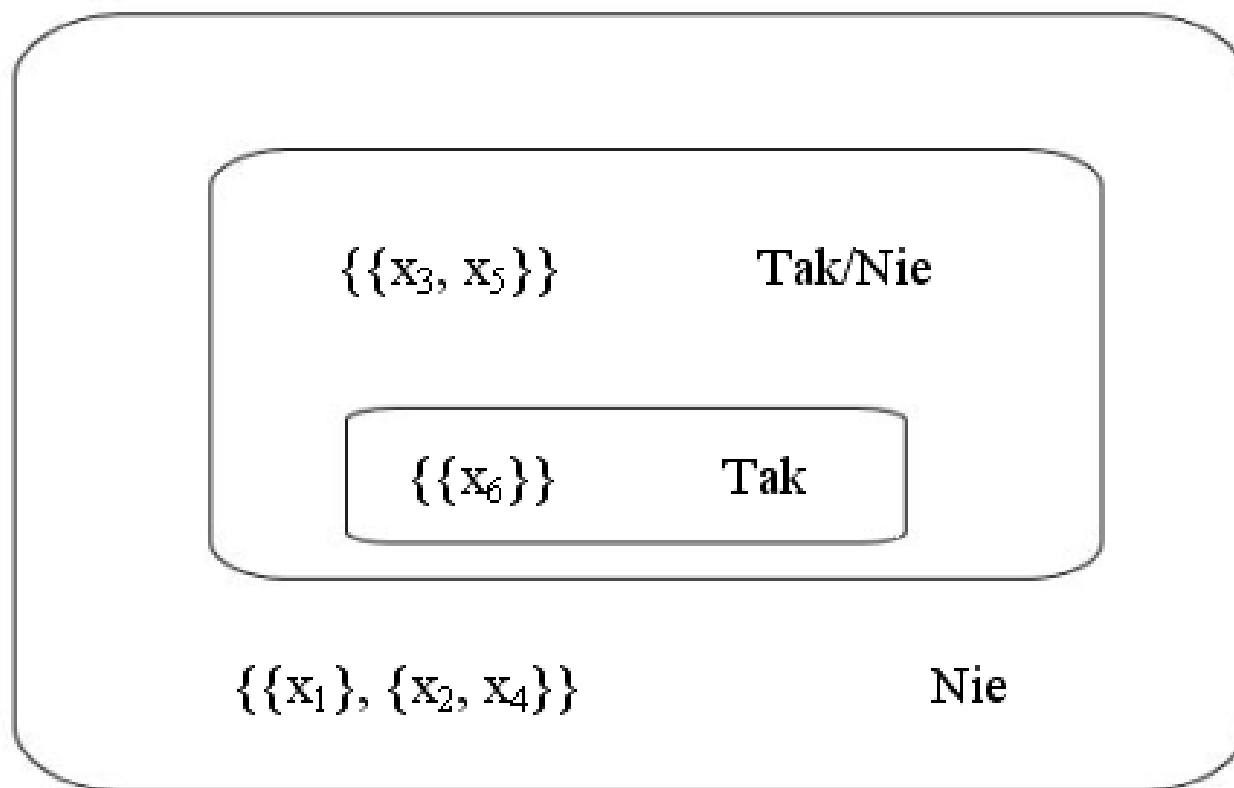
- $W = \{x_3, x_6\}$
- $\underline{A}W = \{x_6\}$
- $AW = \{x_3, x_5, x_6\}$
- $BN_A(W) = \{x_3, x_5\}$

Przybliżanie zbioru (przykład)

Niech $W = \{x \mid Grypa(x) = Tak\}$. Wtedy:

- $W = \{x_3, x_6\}$
- $\underline{A}W = \{x_6\}$
- $AW = \{x_3, x_5, x_6\}$
- $BN_A(W) = \{x_3, x_5\}$

Przybliżanie zbioru (przykład)

Przybliżanie zbioru (przykład 2)

	Ból głowy	Bóle mięśni	Dreszcze	Temperatura [°C]	Grypa
x_1	Tak	Nie	Nie	36-37	Nie
x_2	Nie	Nie	Nie	36-37	Nie
x_3	Tak	Tak	Nie	37-38	Tak
x_4	Tak	Nie	Nie	36-37	Nie
x_5	Tak	Tak	Tak	37-38	Nie
x_6	Tak	Tak	Tak	38-39	Tak

$$U = \{x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6\} \quad [x_B] = \{\{x_1, x_4\}, \{x_2\}, \{x_3, x_5\}, \{x_6\}\}$$

Niech $W = \{x \mid \text{Grypa}(x) = \text{Tak}\}$. Wtedy:

$$W = \{x_3, x_6\}$$

$$\underline{A}W = \{x_6\}$$

$$AW = \{x_3, x_5, x_6\}$$

$$BN_A(W) = \{x_3, x_5\}$$

$$(z \text{ def. } \underline{B}X = \{x \mid [x]B \subseteq X\})$$

$$(z \text{ def. } BX = \{x \mid [x]B \cap X \neq \emptyset\})$$

$$(z \text{ def. } BN_B(X) = BX - \underline{B}X)$$

Przybliżanie zbioru (przykład 2)

$$U = \{x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6\} \quad [x_B] = \{\{x_1, x_4\}, \{x_2\}, \{x_3\}, \{x_5\}, \{x_6\}\}$$

Niech $W = \{x \mid Grypa(x) = \text{Tak}\}$.

Wtedy:

$$W = \{x_3, x_6\}$$

$$\underline{A}W = \{x_6\}$$

$$AW = \{x_3, x_5, x_6\}$$

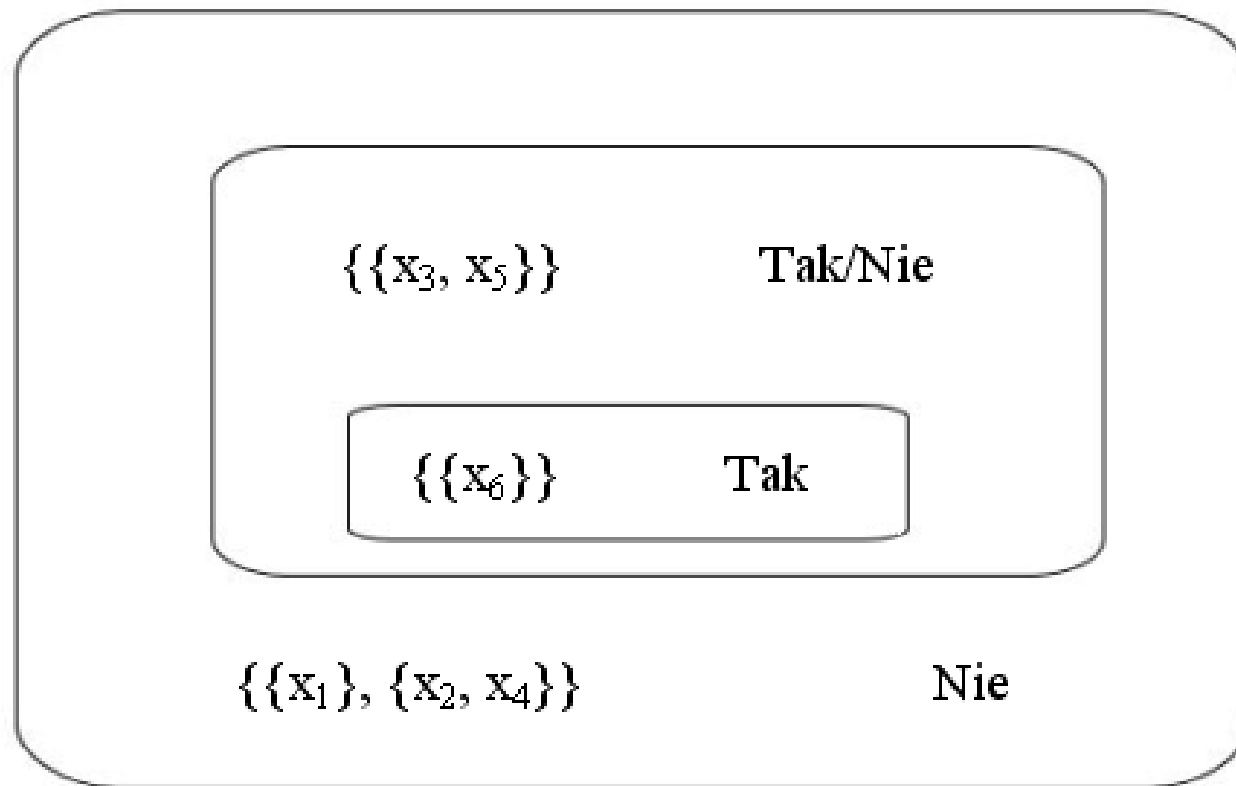
$$BN_A(W) = \{x_3, x_5\}$$

$$(z \text{ def. } \underline{B}X = \{x \mid [x]B \subseteq X\})$$

$$(z \text{ def. } BX = \{x \mid [x]B \cap X \neq \emptyset\})$$

$$(z \text{ def. } BNB(X) = BX - \underline{B}X)$$

Przybliżanie zbioru (przykład 2)

Przybliżanie zbioru (przykład 2)

	Ból głowy	Bóle mięśni	Dreszcze	Temperatura [°C]	Grypa
x_1	Tak	Nie	Nie	36-37	Nie
x_2	Nie	Nie	Nie	36-37	Nie
x_3	Tak	Tak	Nie	37-38	Tak
x_4	Tak	Nie	Nie	36-37	Nie
x_5	Tak	Tak	Tak	37-38	Nie
x_6	Tak	Tak	Tak	38-39	Tak

$$U = \{x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6\} \quad [x_B] = \{\{x_1, x_4\}, \{x_2\}, \{x_3, x_5\}, \{x_6\}\}$$

Niech $W = \{x \mid \text{Grypa}(x) = \text{Nie}\}$. Wtedy:

$$W = \{x_1, x_2, x_4, x_5\}$$

$$\underline{A}W = \{x_2\}$$

$$AW = \{x_1, x_2, x_3, x_4, x_5\}$$

$$BN_A(W) = \{x_1, x_3, x_4, x_5\}$$

$$(z \text{ def. } \underline{B}X = \{x \mid [x]B \subseteq X\} \quad)$$

$$(z \text{ def. } BX = \{x \mid [x]B \cap X \neq \emptyset\} \quad)$$

$$(z \text{ def. } BN_B(X) = BX - \underline{B}X \quad)$$

Przybliżanie zbioru (przykład 2)

$$U = \{x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6\} \quad [x_B] = \{\{x_1, x_4\}, \{x_2\}, \{x_3, x_5\}, \{x_6\}\}$$

Niech $W = \{x \mid \text{Grypa}(x) = \text{Nie}\}$.

Wtedy:

$$W = \{x_1, x_2, x_4, x_5\}$$

$$\underline{A}W = \{x_2\}$$

$$AW = \{x_1, x_2, x_3, x_4, x_5\}$$

$$BN_A(W) = \{x_1, x_3, x_4, x_5\}$$

$$(z \text{ def. } \underline{BX} = \{x \mid [x]B \subseteq X\} \quad)$$

$$(z \text{ def. } BX = \{x \mid [x]B \cap X \neq \emptyset\} \quad)$$

$$(z \text{ def. } BN_B(X) = BX - \underline{BX} \quad)$$

Zbiór przybliżony

Zbiór X nazywamy zbiorem przybliżonym,
jeżeli $BN_B(X) \neq \emptyset$,
czyli jeżeli jego region graniczny jest **niepusty**.

Zbiór przybliżony

Pojęcia dzielimy na:

- **Nieostre**, które nie są pojęciami jednoznacznymi, dokładnie określonymi.
- **Ostre**, to pojęcia ściśle sklasyfikowane, przyporządkowane.

Zbiór przybliżony

Jeśli $A = (U, A)$ jest systemem informacyjnym,
 $B \in A$ oraz $X \in U$ taki, że $X \neq \emptyset$, to miarę

$$\alpha_B(X) = \text{card } BX / \text{card } X$$

będziemy nazywać **współczynnikiem
dokładności** pojęcia X w systemie A ,
względem zbioru atrybutów B .

Zbiór przybliżony

Własności współczynnika własności:

- $0 \leq \alpha B \leq 1$,
- Jeśli $\alpha B(X) = 1$, to pojęcie jest **ostre** i jego własności mogą być w pełni wyrażone za pomocą zbioru atrybutów B,
- Jeśli $\alpha B(X) = 0$, to pojęcie X jest całkowicie **nieostre** i jego własności nie mogą być wyrażone za pomocą zbioru atrybutów B,
- Jeśli $0 < \alpha B(X) < 1$, to pojęcie jest również **nieostre** ale jego własności mogą być częściowo wyrażone przy pomocy atrybutów ze zbioru B.

Atrybuty zbędne i niezbędne

- **Atrybut zbędny** (zależny) – atrybut, który nie wpływa na relację nierozróżnialności. Może być pominięty.
- **Atrybut niezbędny** (niezależny) – atrybut, który wpływa na relację nierozróżnialności.

Atrybuty zbędne i niezbędne

Zbiór A (zbiór atrybutów) jest zbiorem niezależnym, jeżeli:

$\forall a \subseteq A, a$ jest niezbędny (niezależny)

Atrybuty zbędne i niezbędne

- Nie dany będzie system: $S = (U, A)$ i $B \subseteq A$
- Atrybut a jest **zbędny** (nie wpływa na relację nierozróżnialności) wtedy i tylko wtedy, gdy:
$$IND(B) = IND(B - \{a\})$$
- Atrybut a jest **niezbędny** (wpływa na relację nierozróżnialności) wtedy i tylko wtedy, gdy:
$$IND(B) \neq IND(B - \{a\})$$

Rdzeń

Rdzeń – jest to zbiór wszystkich niezbędnych (niezależnych) atrybutów należących do systemu decyzyjnego.

Dany system informacyjny (decyzyjny) posiada jeden rdzeń.

Rdzeń

Niech $S = (U, A)$ i $B \subseteq A$

Wtedy rdzeń zawierający wszystkie niezależne atrybuty oznaczmy jako:

CORE(B)

Redukt

Redukt – jest to minimalny zbiór niezbędnych (niezależnych) atrybutów.

Dany system informacyjny (decyzyjny) może posiadać wiele **reduktów**.

Redukty (def.)

Redukt systemu $S = (U, A)$ jest definiowany jako minimalny zbiór atrybutów $B \subseteq A$, taki że,

$$IND(B) = IND(A)$$

Zbiór wszystkich reduktów w zbiorze atrybutów A , oznaczamy:

$$RED(A)$$

Twierdzenie

Problem szukania najkrótszego reduktu jest NP-
zupełny.

Redukt a Rdzeń

Zależność między reduktem, a rdzeniem jest następująca:

$$\mathbf{CORE(A) = \cap RED(A)}$$

Redukt zawiera w sobie rdzeń.

Atrybuty zbędne i niezbędne (przykł.1)

	Ból głowy	Temperatura [°C]	Grypa
x₁	Tak	36-37	Nie
x₂	Nie	36-37	Nie
x₃	Tak	37-38	Tak
x₄	Nie	36-37	Nie
x₅	Tak	37-38	Nie
x₆	Tak	38-39	Tak

$B = \{\text{Ból głowy}, \text{Temperatura}\}$

$IND(\{\text{Ból głowy}\}) = \{\{x_1, x_3, x_5, x_6\}, \{x_2, x_4\}\}$

$IND(\text{Temperatura}) = \{\{x_1, x_2, x_4\}, \{x_3, x_5\}, \{x_6\}\}$

$IND(\{\text{Ból głowy}, \text{Temperatura}\}) = \{\{x_1\}, \{x_2, x_4\}, \{x_3, x_5\}, \{x_6\}\}$

Niech

$B = \{\text{Ból głowy}, \text{Temperatura}\}$

oczywiście $S = (U, A)$ i $B \subseteq A$

Atrybuty zbędne i niezbędne (przykł.1)

Sprawdzamy atrybut: {Ból głowy} jest zbędny:

$$IND\{B-\{\text{Ból głowy}\}\} = \{\{x_1, x_2, x_4\}, \{x_3, x_5\}, \{x_6\}\}$$

$$IND(B) = \{\{x_1\}, \{x_2, x_4\}, \{x_3, x_5\}, \{x_6\}\}$$

$$IND\{B-\{\text{Ból głowy}\}\} \neq IND(B) \leftarrow \text{atrybut } \{\text{Ból głowy}\} \text{ nie jest zbędny}$$

Sprawdzamy, czy atrybut {Temperatura} jest zbędny:

$$IND\{B-\{\text{Temperatura}\}\} = \{\{x_1, x_3, x_5, x_6\}, \{x_2, x_4\}\}$$

$$IND(B) = \{\{x_1\}, \{x_2, x_4\}, \{x_3, x_5\}, \{x_6\}\}$$

$$IND\{B-\{\text{Temperatura}\}\} \neq IND(B) \leftarrow \text{atrybut } \{\text{Temperatura}\} \text{ nie jest zbędny}$$

Redukty (przykład 1)

Atrybuty B1 {Ból głowy, Temperatura} :

- Nie są **zbędne** (zależne)
- Nie ma innych **niezbędnych** atrybutów w tym systemie.

Redukty (przykład 1)

Zbiór atrybutów B_1 jest minimalny tj. wszelkie podzbiory o mniejszej mocy nie spełniają warunku Reduktu

- $IND(\{\text{Ból głowy}\}) \neq IND(B)$;
- $IND(\{\text{Temperatura}\}) \neq IND(B)$;

Redukty (przykład 1)

Skoro zbiór B1 jest minimalny i:

$$\text{IND}(\{\text{Ból głowy, Temperatura}\}) = \text{IND}(B)$$

To jest on jedynym reduktem zbioru B.

Zatem zbiór wszystkich reduktów:

$$\text{RED}(B) = (\{\text{Ból głowy, Temperatura}\})$$

Rdzeń (przykład 1)

**Na podstawie zbioru wszystkich reduktów,
można wyznaczyć rdzeń.**

$$\mathbf{CORE(A) = \cap RED(A)}$$

więc:

$$\mathbf{CORE(A) = (\{Ból głowy, Temperatura\})}$$

Atrybuty zbędne i niezbędne (przykł.2)

	Ból głowy	Bóle mięśni	Dreszcze	Temperatura [°C]	Grypa
x_1	Tak	Nie	Nie	36-37	Nie
x_2	Nie	Nie	Nie	36-37	Nie
x_3	Tak	Tak	Nie	37-38	Tak
x_4	Tak	Nie	Nie	36-37	Nie
x_5	Tak	Tak	Tak	37-38	Nie
x_6	Tak	Tak	Tak	38-39	Tak

$$IND(\{\text{Ból głowy}\}) = \{\{x_1, x_3, x_4, x_5, x_6\}, \{x_2\}\}$$

$$IND(\{\text{Bóle mięśni}\}) = \{\{x_3, x_5, x_6\}, \{x_1, x_2, x_4\}\}$$

$$IND(\{\text{Dreszcze}\}) = \{\{x_1, x_2, x_3, x_4\}, \{x_5, x_6\}\}$$

$$IND(\text{Temperatura}) = \{\{x_1, x_2, x_4\}, \{x_3, x_5\}, \{x_6\}\}$$

$$IND(\{\text{Ból głowy, Bóle mięśni, Dreszcze, Temperatura}\}) = \{\{x_1, x_4\}, \{x_2\}, \{x_3\}, \{x_5\}, \{x_6\}\}$$

Niech

$B = \{\text{Ból głowy, Bóle mięśni, Dreszcze, Temperatura}\}$

oczywiście $S = (U, A)$ i $B \subseteq A$

Atrybuty zbędne i niezbędne (przykł.2)

Sprawdzamy atrybut: {Ból głowy} jest zbędny:

$$IND\{B-\{\text{Ból głowy}\}\} = IND(\{\text{Bóle mięśni, Dreszcze, Temperatura}\})$$

$$IND\{B-\{\text{Ból głowy}\}\} = \{\{x_1, x_2, x_4\}, \{x_3, x_5\}, \{x_6\}\}$$

$$IND(B) = \{\{x_1, x_4\}, \{x_2\}, \{x_3\}, \{x_5\}, \{x_6\}\}$$

$$IND\{B-\{\text{Ból głowy}\}\} \neq IND(B) \leftarrow \text{atrybut \{Ból głowy\} nie jest zbędny}$$

Sprawdzamy, czy atrybut {Bóle mięśni} jest zbędny:

$$IND\{B-\{\text{Bóle mięśni}\}\} = IND(\{\text{Bóle głowy, Dreszcze, Temperatura}\})$$

$$IND\{B-\{\text{Bóle mięśni}\}\} = \{\{x_1, x_4\}, \{x_2\}, \{x_3\}, \{x_5\}, \{x_6\}\}$$

$$IND(B) = \{\{x_1, x_4\}, \{x_2\}, \{x_3\}, \{x_5\}, \{x_6\}\}$$

$$IND\{B-\{\text{Bóle mięśni}\}\} = IND(B) \leftarrow \text{atrybut \{Bóle mięśni\} jest zbędny}$$

Atrybuty zbędne i niezbędne (przykł.2)

Sprawdzamy atrybut: czy {Dreszcze} jest zbędny:

$$IND\{B-\{Dreszcze\}\} = IND(\{Bóle głowy, Bóle mięśni, Temperatura\})$$

$$IND\{B-\{Dreszcze\}\} = \{\{x_1, x_4\}, \{x_2\}, \{x_3, x_4\}, \{x_6\}\}$$

$$IND(B) = \{\{x_1, x_4\}, \{x_2\}, \{x_3\}, \{x_5\}, \{x_6\}\}$$

$$IND\{B-\{Dreszcze\}\} \neq IND(B) \leftarrow \text{atrybut } \{Dreszcze\} \text{ nie jest zbędny}$$

Sprawdzamy, czy atrybut {Temperatura} jest zbędny:

$$IND\{B-\{Temperatura\}\} = IND(\{Bóle głowy, Bóle mięśni, Temperatura\})$$

$$IND\{B-\{Temperatura\}\} = \{\{x_1, x_4\}, \{x_2\}, \{x_3, x_5, x_6\}\}$$

$$IND(B) = \{\{x_1, x_4\}, \{x_2\}, \{x_3\}, \{x_5\}, \{x_6\}\}$$

$$IND\{B-\{Temperatura\}\} \neq IND(B) \leftarrow \text{atrybut } \{Temperatura\} \text{ nie jest zbędny}$$

Redukty (przykład 2)

Atrybuty B1{**Ból głowy, Dreszcze, Temperatura**} :

- Nie są **zbędne** (zależne)
- Nie ma innych **niezbędnych** atrybutów w tym systemie.

Atrybut {**Bóle mięśni**} :

- Jest **zbędny** (Nie wpływa na rozróżnialności obiektów Uniwersum)

Redukty (przykład 2)

Zbiór atrybutów B1 jest **minimalny** tj. wszelkie podzbiory o mniejszej mocy nie spełniają warunku Reduktu

$IND(\{\text{Ból głowy}\}) \neq IND(B)$;

$IND(\{\text{Dreszcze}\}) \neq IND(B)$;

$IND(\{\text{Temperatura}\}) \neq IND(B)$;

$IND(\{\text{Ból głowy, Dreszcze}\}) \neq IND(B)$;

$IND(\{\text{Ból głowy, Temperatura}\}) \neq IND(B)$;

$IND(\{\text{Dreszcze, Temperatura}\}) \neq IND(B)$;

Redukt (przykład 2)

Skoro zbiór B1 jest minimalny i:

$$\text{IND}(\{\text{Ból głowy, Dreszcze, Temperatura}\}) = \text{IND}(B)$$

To jest on jedynym **reduktem** zbioru B.

Zatem zbiór wszystkich reduktów:

$$\text{RED}(B) = (\{\text{Ból głowy, Dreszcze, Temperatura}\})$$

Rdzeń (przykład 2)

**Na podstawie zbioru wszystkich reduktów,
można wyznaczyć rdzeń.**

$$\mathbf{CORE(A) = \cap RED(A)}$$

więc:

$$\mathbf{CORE(A) = (\{Ból głowy, Dreszcze, Temperatura\})}$$

Redukty (przykład 2.1)

	a	b	c
X_1	1	3	3
X_2	2	2	2
X_3	3	1	3

Niech $S = (U, A)$ i $B \subseteq A$

$$IND(B) = \{\{X_1\}, \{X_2\}, \{X_3\}\}$$

$$IND(B - \{a\}) = \{\{X_1, X_2\}, \{X_3\}\} \neq IND(B)$$

← atrybut **niezbędny**

$$IND(B - \{b\}) = \{\{X_1\}, \{X_2, X_3\}\} \neq IND(B)$$

← atrybut **niezbędny**

$$IND(B - \{c\}) = \{\{X_1\}, \{X_2\}, \{X_3\}\} = IND(B)$$

← atrybut **zbędny**

Redukty (przykład 2.1)

	a	b	c
X_1	1	3	3
X_2	2	2	2
X_3	3	1	3

Niech $S = (U, A)$ i $B \subseteq A$

$$IND(B) = \{\{X_1\}, \{X_2\}, \{X_3\}\}$$

$$IND(\{a\}) = \{\{X_1\}, \{X_2\}, \{X_3\}\} = IND(B) \leftarrow \text{Redukt}$$

$$IND(\{b\}) = \{\{X_1, X_2\}, \{X_3\}\} = IND(B) \leftarrow \text{Redukt}$$

$$IND(\{a, b\}) = \{\{X_1\}, \{X_2\}, \{X_3\}\} \neq IND(B)$$

$$RED(B) = \{\{a\}, \{b\}\} \leftarrow \text{Zbiór wszystkich reduktów}$$

Rdzeń (przykład 2.1)

	a	b	c
X_1	1	3	3
X_2	2	2	2
X_3	3	1	3

Niech $S = (U, A)$ i $B \subseteq A$

Skoro $RED(B) = \{\{a\}, \{b\}\}$, to

$$CORE(B) = \bigcap RED(B) = \bigcap \{\{a\}, \{b\}\} = \emptyset$$

Macierz rozróżnialności

Macierz rozróżnialności (ang. discernability matrix) M jest macierzą o wielkości $n \times n$, o elementach m_{ij} , takich że:

$$m_{ij} = \{a \in A: a(x_i) \neq a(x_j)\} \text{ dla } i, j = 1, \dots, n$$

Macierz rozróżnialności ma za zadanie podsumować relacje nierozróżnialności zachodzące w systemie S .

Macierz rozróżnialności (przykład)

b – ból głowy, t - temperatura

	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6
x_1	-					
x_2	b	-				
x_3	t	b, t	-			
x_4	b	∅	b, t	-		
x_5	t	b, t	∅	b, t	-	
x_6	t	b, t	t	b, t	t	-

Macierz rozróżnialności (przykład 2)

g – ból głowy, m- ból mięśni, d- dreszcze t - temperatura

	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6
x_1	-					
x_2	g	-				
x_3	m,t	g,m,t	-			
x_4	∅	g	m,t	-		
x_5	m,d,t	g,m,d,t	d	m,d,t	-	
x_6	m,d,t	g,m,d,t	d,t	m,d,t	t	-

Macierz rozróżnialności

Na podstawie Macierzy Rozróżnialności, możemy łatwo wyznaczyć atrybuty **niezbędne**.

Są to elementy występujące w macierzy jednostkowo (pojedynczo)

Macierz rozróżnialności (przykład 1,2)

W przypadku rozważanej macierzy (przykład 1)
będą to atrybuty:

b , t

W przypadku rozważanej macierzy (przykład 2)
będą to atrybuty:

g , d , t

Macierz rozróżnialności

atrybuty niezbędne(przykład 1,2)

	x ₁	x ₂	x ₃	x ₄	x ₅	x ₆
x ₁	-					
x ₂	b	-				
x ₃	t	b, t	-			
x ₄	b	∅	b, t	-		
x ₅	t	b, t	∅	b, t	-	
x ₆	t	b, t	t	b, t	t	-

	x ₁	x ₂	x ₃	x ₄	x ₅	x ₆
x ₁	-					
x ₂	g	-				
x ₃	m, t	g, m, t	-			
x ₄	∅	g	m, t	-		
x ₅	m, d,t	g, m, d,t	d	m, d,t	-	
x ₆	m, d,t	g, m, d,t	d,t	m, d,t	t	-

Macierz rozróżnialności

Na podstawie Macierzy Rozróżnialności,
możemy łatwo wyznaczyć **redukty**.

Są to elementy mające niepustą część wspólną z
każdym niepustym elementem należącym do
macierzy.

Macierz rozróżnialności (przykład 1,2)

W przypadku rozważanej macierzy (przykład 1)
będą to atrybuty:

b , t

W przypadku rozważanej macierzy (przykład 2)
redukt stanowiły będą atrybuty:

g , d , t

Macierz rozróżnialności

redukty(przykład 1,2)

	x ₁	x ₂	x ₃	x ₄	x ₅	x ₆
x ₁	-					
x ₂	b	-				
x ₃	t	b, t	-			
x ₄	b	∅	b, t	-		
x ₅	t	b, t	∅	b, t	-	
x ₆	t	b, t	t	b, t	t	-

	x ₁	x ₂	x ₃	x ₄	x ₅	x ₆
x ₁	-					
x ₂	g	-				
x ₃	m,t	g,m,t	-			
x ₄	∅	g	m,t	-		
x ₅	m,d,t	g,m,d,t	d	m,d,t	-	
x ₆	m,d,t	g,m,d,t	d,t	m,d,t	t	-

Funkcja rozróżnialności

Funkcja rozróżnialności jest funkcją Boole'a o m zmiennych Boole'a $a_1^*, \dots, a_m^*$ (nawiązujących do atrybutów $a_1, \dots, a_m$, gdzie $c_{i,j}^* = \{a^* : a \in c_{ij}\}$).

$$f_S(a_1^*, \dots, a_m^*) = \bigwedge \{ \bigvee c_{i,j}^* : 1 \leq i \leq n, c_{i,j} \neq \emptyset \}$$

Funkcja rozróżnialności

Funkcja rozróżnialności jest prostą koniunkcją wszystkich elementów macierzy M .

Koniunkcja ta może zostać uproszczona przy pomocy algebry Boole'a, a jej wynikiem są możliwe **redukty** systemu.

Funkcja rozróżnialności (przykład 1)

Korzystamy z macierzy rozróżnialności z poprzedniego przykładu

$$\begin{aligned} f_5(b, t) = & (b) \wedge (t) \wedge (b) \wedge (t) \wedge (t) \wedge \\ & (b \vee t) \wedge (b \vee t) \wedge (b \vee t) \wedge \\ & (b \vee t) \wedge (t) \wedge \\ & (b \vee t) \wedge (b \vee t) \wedge \\ & (t) = (b) \wedge (t) \end{aligned}$$

Czyli w tym przypadku **nie możemy** zmniejszyć rozmiaru danych przez usunięcie atrybutu. Oba atrybuty (ból głowy, temperatura) muszą zostać.

	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6
x_1	-					
x_2	b	-				
x_3	t	b, t	-			
x_4	b	$\emptyset$	b, t	-		
x_5	t	b, t	$\emptyset$	b, t	-	
x_6	t	b, t	t	b, t	t	-

Funkcja rozróżnialności(przykład 2)

Korzystamy z poniższej macierzy rozróżnialności, opisujący przykład nr 2:

$$\begin{aligned}
 f_5(g, m, d, t) &= g \wedge (m \vee t) \wedge (g \vee m \vee t) \wedge g \wedge (m \vee t) \wedge (m \vee d \vee t) \\
 &\quad \wedge (g \vee m \vee d \vee t) \wedge d \wedge (m \vee d \vee t) \wedge (m \vee d \vee t) \\
 &\quad \wedge (g \vee m \vee d \vee t) \wedge (d \vee t) \wedge (m \vee d \vee t) \wedge t \\
 &= g \wedge d \wedge t
 \end{aligned}$$

W tym przypadku możemy usunąć atrybut m (ból mięśni)

	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6
x_1	-					
x_2	g	-				
x_3	m,t	g,m,t	-			
x_4	$\emptyset$	g	m,t	-		
x_5	m,d,t	g,m,d,t	d	m,d,t	-	
x_6	m,d,t	g,m,d,t	d,t	m,d,t	t	-

Funkcja rozróżnialności (przykład 3)

Tabela przedstawia system decyzyjny z kandydatami, ich atrybutami (wykształcenie, doświadczenie, znajomość języka angielskiego, referencje) oraz decyzje czy danego kandydata należy przyjąć, czy odrzucić.

	Wykształcenie	Doświadczenie	Angielski	Referencje	Decyzja
x_1	Wyższe	Średnie	Tak	Znakomite	Tak
x_2	Wyższe	Małe	Tak	Neutralne	Nie
x_3	Podstawowe	Małe	Tak	Dobre	Nie
x_4	Średnie	Duże	Tak	Neutralne	Tak
x_5	Średnie	Średnie	Tak	Neutralne	Nie
x_6	Średnie	Duże	Tak	Znakomite	Tak
x_7	Wyższe	Duże	Nie	Dobre	Tak
x_8	Podstawowe	Małe	Nie	Znakomite	Nie

Funkcja rozróżnialności (przykład 2.)

Kilka przykładowych relacji nierozróżnialności:

- $IND(\{Wykształcenie\}) =$
 $\{\{x_1, x_2, x_7\}, \{x_3, x_8\}, \{x_4, x_5, x_6\}\}$
- $IND(\{Wykształcenie, Angielski\}) =$
 $\{\{x_1, x_2\}, \{x_3\}, \{x_4, x_5, x_6\}, \{x_7\}, \{x_8\}\}$
- $IND(\{Angielski, Referencje\}) =$
 $\{\{x_1, x_6\}, \{x_2, x_4, x_5\}, \{x_3\}, \{x_7\}, \{x_8\}\}$
- $IND(\{W, D, A, R\}) =$
 $\{\{x_1\}, \{x_2\}, \{x_3\}, \{x_4\}, \{x_5\}, \{x_6\}, \{x_7\}, \{x_8\}\}$

Funkcja rozróżnialności (przykład 2.)

Wyznaczmy **dolne** oraz **górne** przybliżenie:

Niech $W = \{x \mid \text{Decyzja}(x) = \text{Tak}\}$. Wtedy:

- $W = \{x_1, x_4, x_6, x_7\}$
- $\underline{A}W = \{x_1, x_4, x_6, x_7\}$
- $AW = \{x_1, x_4, x_6, x_7\}$

Funkcja rozróżnialności (przykład 3)

Macierz rozróżnialności:

	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6	x_7	x_8
x_1	-							
x_2	d,r	-						
x_3	w,d,r	w,r	-					
x_4	w,d,r	w,d	w,d,r	-				
x_5	w,r	w,d	w,d,r	d	-			
x_6	w,d	w,d,r	w,d,r	r	d,r	-		
x_7	d,a,r	d,a,r	w,d,a	w,a,r	w,d,a,r	w,a,r	-	
x_8	w,d,a	w,a,r	a,r	w,d,a,r	w,d,a,r	w,d,a	w,d,r	-

Funkcja rozróżnialności (przykład 2.)

Zbudujmy funkcję rozróżnialności:

$$\begin{aligned} f_S(w, d, a, r) = & (d \vee r) \wedge (w \vee d \vee r) \wedge (w \vee d \vee r) \wedge (w \vee r) \\ & \wedge (w \vee d) \wedge (d \vee a \vee r) \wedge (w \vee d \vee a) \\ & \wedge (w \vee r) \wedge (w \vee d) \wedge (w \vee d) \wedge (w \vee d \vee r) \\ & \wedge (d \vee a \vee r) \wedge (w \vee a \vee r) \wedge (w \vee d \vee r) \\ & \wedge (w \vee d \vee r) \wedge (w \vee d \vee r) \wedge (w \vee d \vee a) \\ & \wedge (a \vee r) \wedge (d) \wedge (r) \wedge (w \vee a \vee r) \\ & \wedge (w \vee d \vee a \vee r) \wedge (d \vee r) \wedge (w \vee d \vee a \vee r) \\ & \wedge (w \vee d \vee a \vee r) \wedge (w \vee a \vee r) \wedge (w \vee d \vee a) \\ & \wedge (w \vee d \vee r) \end{aligned}$$

Funkcja rozróżnialności (przykład 3)

Po uproszczeniu funkcja $f_s(\mathbf{w}, \mathbf{d}, \mathbf{a}, \mathbf{r}) = \mathbf{d} \wedge \mathbf{r}$. Czyli
'Doświadczenie' i 'Referencje' są **reduktami**.

Możemy to sprawdzić przez porównanie:

$$IND(\{W, D, A, R\}) \text{ z } IND(\{D, R\}).$$

$$IND(\{W, D, A, R\})$$

$$= \{\{x_1\}, \{x_2\}, \{x_3\}, \{x_4\}, \{x_5\}, \{x_6\}, \{x_7\}, \{x_8\}\}$$

$$IND(\{D, R\})$$

$$= \{\{x_1\}, \{x_2\}, \{x_3\}, \{x_4\}, \{x_5\}, \{x_6\}, \{x_7\}, \{x_8\}\}$$

Czyli $IND(\{W, D, A, R\}) = IND(\{D, R\})$.

Niespójności

- W każdym układzie decyzyjnym, mogą pojawić się elementy Uniwersum o tych samych wartościach atrybutów, lecz o innej wartości funkcji decyzyjnej.

	Angielski	Java	Doświadczenie	Rekrutacja
x_1	Nie	Tak	Niskie	Tak
x_2	Nie	Tak	Niskie	Nie

Niespójności - przykład

	Angielski	Java	Doświadczenie	Rekrutacja
x_1	Nie	Tak	Niskie	Tak
x_2	Nie	Tak	Niskie	Nie
x_3	Tak	Nie	Średnie	Nie
x_4	Tak	Tak	Średnie	Tak
x_5	Tak	Tak	Wysokie	Tak

Niespójności - usuwanie

- Istnieją różne metody usuwania niespójności, np.:
  - Metoda Jakościowa
  - Metoda Nowego Podziału Systemu Informacyjnego

Niespójności - usuwanie

- Metoda jakościowa:

Z systemu o niespójnej wiedzy, należy usunąć ten obiekt, dla którego dokładność górnego bądź dolnego przybliżenia jest mniejsza.

Niespójności - przykład

	Angielski	Java	Doświadczenie	Rekrutacja
x_1	Nie	Tak	Niskie	Tak
x_2	Nie	Tak	Niskie	Nie
x_3	Tak	Nie	Średnie	Nie
x_4	Tak	Tak	Średnie	Tak
x_5	Tak	Tak	Wysokie	Tak

Niech $S = (U, A)$ i $B \subseteq A$

$W1 = \{x \mid Rekrutacja(x) = Tak\}.$

$W1 = \{x_1, x_4, x_5\}$

$\underline{A}W1 = \{x_1, x_4, x_5\}$

$AW1 = \{x_1, x_2, x_3, x_4, x_5\}$

$W2 = \{x \mid Rekrutacja(x) = Nie\}.$

$W2 = \{x_2, x_3\}$

$\underline{A}W2 = \{x_2, x_4, x_5\}$

$AW2 = \{x_1, x_2, x_3, x_4, x_5\}$

Niespójności - przykład

Niech $S = (U, A)$ i $B \subseteq A$

$$U = \{x_1, x_2, x_3, x_4, x_5\}$$

$$IND(B) = \{\{x_1, x_2\}, \{x_3\}, \{x_4\}, \{x_5\}\}$$

$$W1 = \{x \mid Rekrutacja(x) = Tak\}.$$

$$W1 = \{x_1, x_4, x_5\}$$

$$\underline{A}W1 = \{x_4, x_5\}$$

$$AW1 = \{x_1, x_2, x_4, x_5\}$$

$$W2 = \{x \mid Rekrutacja(x) = Nie\}.$$

$$W2 = \{x_2, x_3\}$$

$$\underline{A}W2 = \{x_3\}$$

$$AW2 = \{x_1, x_2, x_3\}$$

Niespójności - przykład

Dokładność przybliżenia górnego:

$$P = \frac{|\underline{BX}|}{|U|}$$

$$P = \frac{|\underline{AW1}|}{5} = \frac{4}{5}$$

$$P = \frac{|\underline{AW2}|}{5} = \frac{3}{5}$$

Dokładność przybliżenia dolnego:

$$P = \frac{|\underline{BX}|}{|U|}$$

$$P = \frac{|\underline{AW1}|}{5} = \frac{2}{5}$$

$$P = \frac{|\underline{AW2}|}{5} = \frac{1}{5}$$

Niespójności - przykład

Przybliżenia są mniejsze dla zbioru: $W2 = \{x \mid Rekrutacja(x) = Nie\}$

Usuwamy z niego obiekt x_2 , który wraz z obiektem x_1 stanowił niespójność.

Nowa tabela jest teraz spójna.

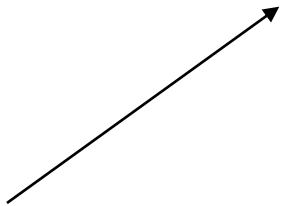
	Angielski	Java	Doświadczenie	Rekrutacja
x_1	Nie	Tak	Niskie	Tak
x_3	Tak	Nie	Średnie	Nie
x_4	Tak	Tak	Średnie	Tak
x_5	Tak	Tak	Wysokie	Tak

Generowanie reguł

- Reguła decyzyjna – jest to obiekt należący do tablicy decyzyjnej, zapisany w postaci:

Jeśli {warunek bądź warunki} to {decyzja}

Warunek reguły
decyzyjnej

Decyzja reguły
decyzyjnej

Generowanie reguł (przykład 1)

	Ból głowy	Temperatura [°C]	Grypa
x_1	Tak	36-37	Nie
x_2	Nie	36-37	Nie
x_3	Tak	37-38	Tak
x_4	Nie	36-37	Nie
x_5	Tak	37-38	Nie
x_6	Tak	38-39	Tak

Reguły decyzyjne:

IF {Ból głowy == Tak} AND {Temperatura == 36-37} **THEN** Grypa = Nie

IF {Ból głowy == Nie} AND {Temperatura == 36-37} **THEN** Grypa = Nie

IF {Ból głowy == Tak} AND {Temperatura == 37-38} **THEN** Grypa = Tak

IF {Ból głowy == Nie} AND {Temperatura == 36-37} **THEN** Grypa = Nie

IF {Ból głowy == Tak} AND {Temperatura == 37-38} **THEN** Grypa = Nie

IF {Ból głowy == Tak} AND {Temperatura == 38-39} **THEN** Grypa = Tak

Generowanie reguł (przykład 2)

	Ból głowy	Bóle mięśni	Dreszcze	Temperatura [°C]	Grypa
x_1	Tak	Nie	Nie	36-37	Nie
x_2	Nie	Nie	Nie	36-37	Nie
x_3	Tak	Tak	Nie	37-38	Tak
x_4	Tak	Nie	Nie	36-37	Nie
x_5	Tak	Tak	Tak	37-38	Nie
x_6	Tak	Tak	Tak	38-39	Tak

Niech: Ból głowy: BG, Bóle mięśni: BM, Dreszcze: D, Temperatura: T

Reguły decyzyjne:

IF {BG == Tak} AND {BM == Nie} AND {D == Nie} AND {T == 36-37} THEN Grypa = Nie
IF {BG == Nie} AND {BM == Nie} AND {D == Nie} AND {T == 36-37} THEN Grypa = Nie
IF {BG == Tak} AND {BM == Tak} AND {D == Nie} AND {T == 36-37} THEN Grypa = Tak
IF {BG == Nie} AND {BM == Nie} AND {D == Nie} AND {T == 36-37} THEN Grypa = Nie
IF {BG == Tak} AND {BM == Tak} AND {D == Tak} AND {T == 36-37} THEN Grypa = Nie
IF {BG == Tak} AND {BM == Tak} AND {D == Tak} AND {T == 38-39} THEN Grypa = Tak

Generowanie reguł minimalnych

Możemy wygenerować również reguły minimalne.

Musimy w tym celu wygenerować macierz rozróżnialności dla wierszy o różnych wartościach decyzji.

Generowanie reguł minimalnych

Definiujemy macierz:

$$m_{ij} = \{a \in A: a(x_i) \neq a(x_j)\} \text{ dla } i, j = 1, \dots, n$$

$$M_{ij} = \left\{ \begin{array}{ll} a \in A: a(x_i) \neq a(x_j) & \text{dla } i, j = 1, \dots, n; \text{ jeśli } d(x_i) \neq d(x_j) \\ \lambda & ; \text{ jeśli } d(x_i) = d(x_j) \end{array} \right\}$$

Gdzie, λ – wartość wstawiana w przypadku wierszy o takich samych decyzjach d (wiersz)

Generowanie reguł minimalnych (przykład 1)

	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6
x_1	-	λ	t	λ	λ	t
x_2	λ	-	b,t	λ	λ	b,t
x_3	t	b,t	-	b,t	$\emptyset$	λ
x_4	λ	λ	b,t	-	λ	b,t
x_5	λ	λ	$\emptyset$	λ	-	t
x_6	t	b,t	λ	b,t	t	-

Funkcje rozróżnialności dla wierszy:

$$F(A, \{\text{Nie}\}, X_1) = t \wedge t = t$$

$$F(A, \{\text{Nie}\}, X_2) = (b \vee t) \wedge (b \vee t) = b \vee t$$

$$F(A, \{\text{Tak}\}, X_3) = t \wedge (b \vee t) \wedge (b \vee t) = t$$

$$F(A, \{\text{Nie}\}, X_4) = (b \vee t) \wedge (b \vee t) = b \vee t$$

$$F(A, \{\text{Nie}\}, X_5) = t$$

$$F(A, \{\text{Tak}\}, X_6) = t \wedge (b \vee t) \wedge (b \vee t) \wedge t = t$$

Generowanie reguł minimalnych (przykład 1)

Reguły minimalne

Dla $F(A, \{\text{Nie}\}, \mathbf{X}_1) = t$

IF Temperatura == 36-37 THEN Grypa = Nie

Dla $F(A, \{\text{Nie}\}, \mathbf{X}_2) = b \vee t$

IF Ból głowy == Nie THEN Grypa = Nie

IF Temperatura == 36-37 THEN Grypa = Nie

Dla $F(A, \{\text{Tak}\}, \mathbf{X}_3) = t$

IF Temperatura == 37-38 THEN Grypa = Tak

Generowanie reguł minimalnych (przykład 1)

Reguły minimalne

Dla $F(A, \{\text{Nie}\}, \mathbf{X}_4) = \mathbf{b} \vee \mathbf{t}$

IF Ból głowy == Nie THEN Grypa = Nie

IF Temperatura == 36-37 THEN Grypa = Nie

Dla $F(A, \{\text{Nie}\}, \mathbf{X}_5) = \mathbf{t}$

IF Temperatura == 37-38 THEN Grypa = Nie

Dla $F(A, \{\text{Tak}\}, \mathbf{X}_6) = \mathbf{t}$

IF Temperatura == 38-39 THEN Grypa = Tak

Generowanie reguł (przykład 1)

Dzięki pojedynczym regułom, można wyznaczyć ogólną regułę dla decyzji Grypa = Nie

```
IF      (t == 36-37)
        ✓ (b == Nie) ✓ (t == 36-37)
        ✓ (b == Nie) ✓ (t == 36-37)
        ✓ (t == 37-38)
THEN    Grypa = Nie
```

Generowanie reguł (przykład 1)

po uproszczeniu:

IF $(t == 36-37) \vee (b == Nie) \vee (t == 37-38)$
THEN Grypa = Nie

ostatecznie:

IF (Temperatura == 36-37) $\vee$ (Ból głowy == Nie) $\vee$ (Temperatura == 37-38)
THEN Grypa = Nie

Generowanie reguł (przykład 1)

Dzięki pojedynczym regułom, można wyznaczyć ogólną regułę dla decyzji Grypa = Nie

IF   ($t == 37-38$) $\vee$ ($t == 38-39$)
THEN   Grypa = Tak

ostatecznie:

IF (Temperatura == 37-38) OR (Temperatura == 38-39)
THEN Grypa = Tak

Generowanie reguł minimalnych

	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6
x_1	-	λ	m, t	λ	λ	m, d, t
x_2	λ	-	g, m, t	λ	λ	g, m, d, t
x_3	m, t	g, m, t	-	m, t	d	λ
x_4	λ	λ	m, t	-	λ	m, d, t
x_5	λ	λ	d	λ	-	t
x_6	m, d, t	g, m, d, t	λ	m, d, t	t	-

Przykład 2

Funkcje rozróżnialności dla wierszy:

$$F(A, \{\text{Nie}\}, \mathbf{X}_1) = (m \vee t) \wedge (m \vee d \vee t) = m \vee t$$

$$F(A, \{\text{Nie}\}, \mathbf{X}_2) = (g \vee m \vee t) \wedge (g \vee m \vee d \vee t) = g \vee m \vee t$$

$$F(A, \{\text{Tak}\}, \mathbf{X}_3) = (m \vee t) \wedge (g \vee m \vee t) \wedge (m \vee t) \wedge d = m \vee t$$

$$F(A, \{\text{Nie}\}, \mathbf{X}_4) = (m \vee t) \wedge (m \vee d \vee t) = m \vee t$$

$$F(A, \{\text{Nie}\}, \mathbf{X}_5) = d \wedge t$$

$$F(A, \{\text{Tak}\}, \mathbf{X}_6) = (m \vee d \vee t) \wedge (g \vee m \vee d \vee t) \wedge (m \vee d \vee t) \wedge t = m \vee d \vee t$$

Generowanie reguł minimalnych (przykład 2)

Reguły minimalne

Dla $F(A, \{\text{Nie}\}, \mathbf{X}_1) = m \vee t$

IF Bóle mięśni == Nie THEN Grypa = Nie

IF Temperatura == 36-37 THEN Grypa = Nie

Dla $F(A, \{\text{Nie}\}, \mathbf{X}_2) = g \vee m \vee t$

IF Ból głowy == Nie THEN Grypa = Nie

IF Bóle mięśni == Nie THEN Grypa = Nie

IF Temperatura == 36-37 THEN Grypa = Nie

Dla $F(A, \{\text{Tak}\}, \mathbf{X}_3) = m \vee t$

IF Bóle mięśni == Tak THEN Grypa = Tak

IF Temperatura == 37-38 THEN Grypa = Tak

Generowanie reguł minimalnych (przykład 2)

Reguły minimalne

Dla $F(A, \{Nie\}, X_4) = m \vee t$

IF Bóle mięśni == Nie THEN Grypa = Nie

IF Temperatura == 36-37 THEN Grypa = Nie

Dla $F(A, \{Nie\}, X_5) = d \wedge t$

IF Dreszcze == Tak AND Temperatura == 37-38 THEN Grypa = Nie

Dla $F(A, \{Tak\}, X_6) = m \vee d \vee t$

IF Bóle mięśni == Tak THEN Grypa = Tak

IF Dreszcze == Tak THEN Grypa = Tak

IF Temperatura == 38-39 THEN Grypa = Tak

Generowanie reguł (przykład 2)

Dzięki pojedynczym regułom, można wyznaczyć ogólną regułę dla decyzji Grypa = Nie

```
IF      (m == Nie) ∨ (t == 36-37)
        ∨ (g == Nie) ∨ (m == Nie) ∨ (t == 36-37)
        ∨ (m == Nie) ∨ (t == 36-37)
        ∨ ((d == Tak) ∧ (t == 38-39))
THEN   Grypa = Nie
```

Generowanie reguł (przykład 2)

po uproszczeniu:

IF (*m* == Nie) $\vee$ (*t* == 36-37) $\vee$ (*g* == Nie) $\vee$ [(*d* == Tak) $\wedge$ (*t* == 38-39)]
THEN Grypa = Nie

Ostatecznie:

IF (*Bóle mięśni* == Nie) $\vee$ (*Temperatura* == 36-37)
 $\vee$ (*Bóle głowy* == Nie)
 $\vee$ [(*Dreszcze* == Tak) $\wedge$ (*Temperatura* == 38-39)]
THEN Grypa = Nie

Generowanie reguł (przykład 2)

Dzięki pojedynczym regułom, można wyznaczyć ogólną regułę dla decyzji Grypa = Tak

IF $(m == Tak) \vee (t == 37-38)$
 $\vee (m == Tak) \vee (d == Tak) \vee (t == 38-39)$

THEN Grypa = Tak

Generowanie reguł minimalnych (przykład 2)

po uproszczeniu:

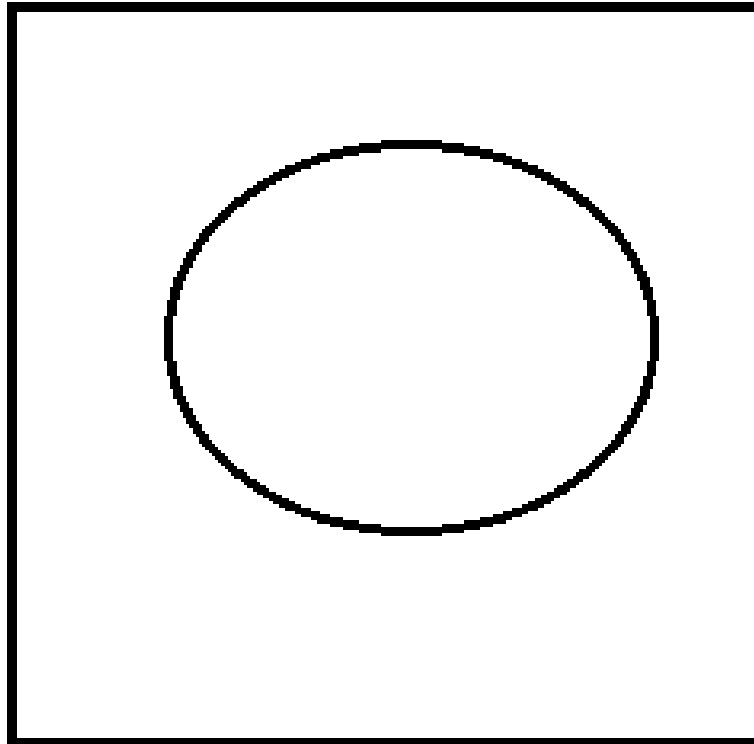
IF (*m* == *Tak*) $\vee$ (*t* == 37-38) $\vee$ (*d* == *Tak*) $\vee$ (*t* == 38-39)
THEN Grypa = *Tak*

ostatecznie:

IF (*Bóle mięśni* == *Tak*) $\vee$ (*Temperatura* = 37-38) $\vee$ (*Dreszcze* = *Tak*)
 $\vee$ (*Temperatura* = 38-39)
THEN Grypa = *Tak*

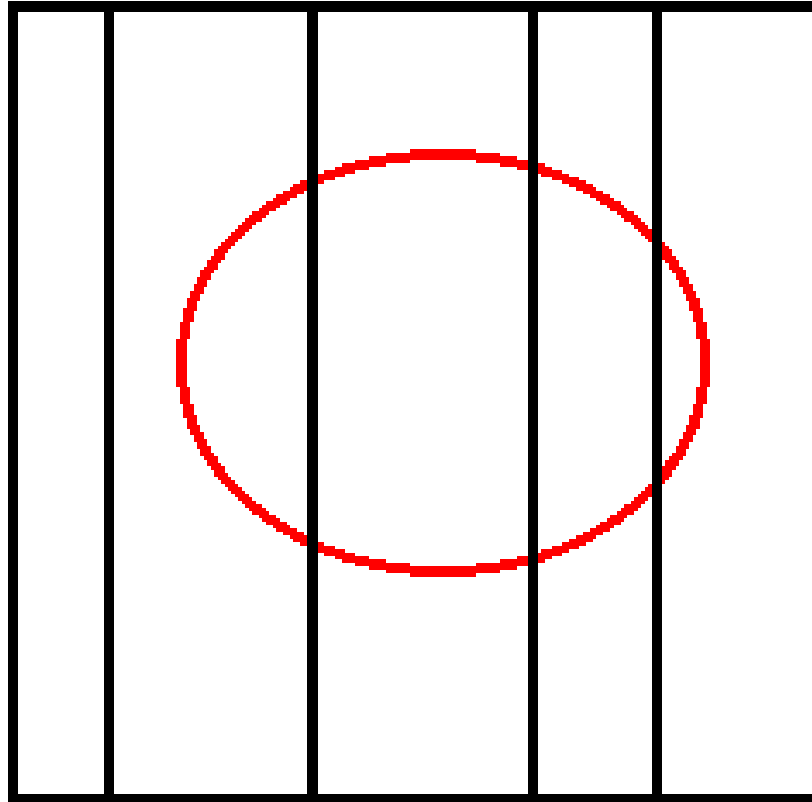
Podsumowanie

Zbiór do przybliżenia, brak użytych atrybutów

Podsumowanie

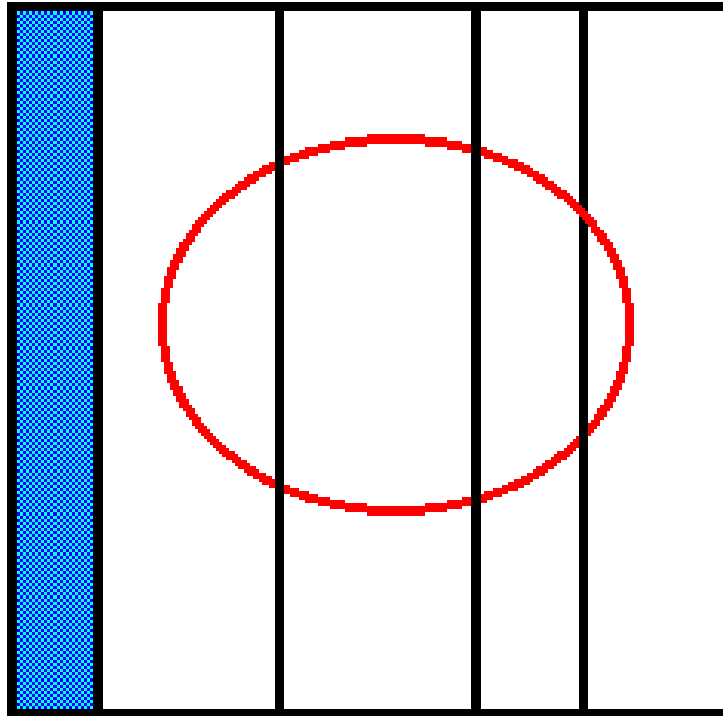
Podział z pierwszym atrybutem

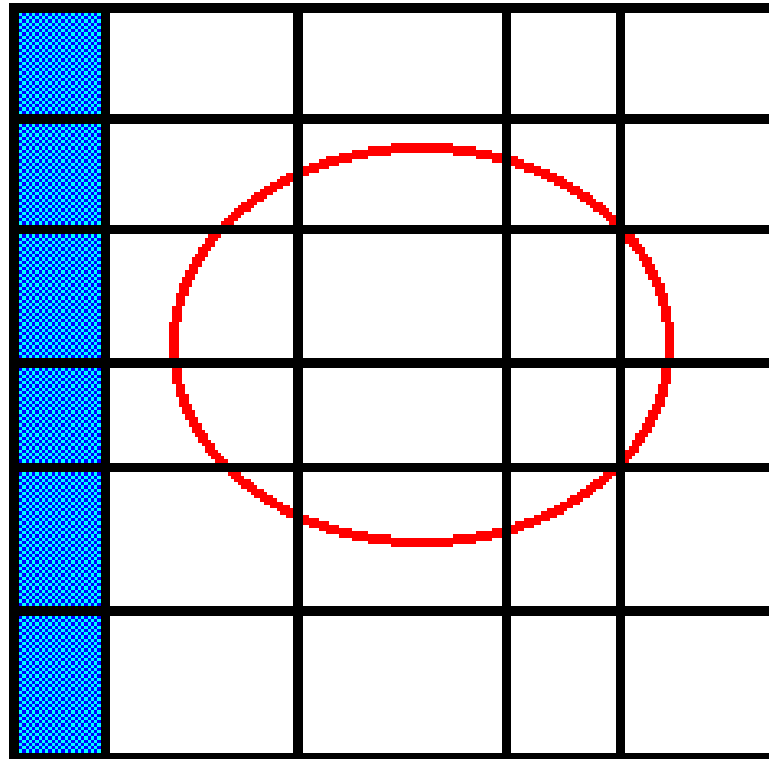
Podsumowanie

Obszar negatywny

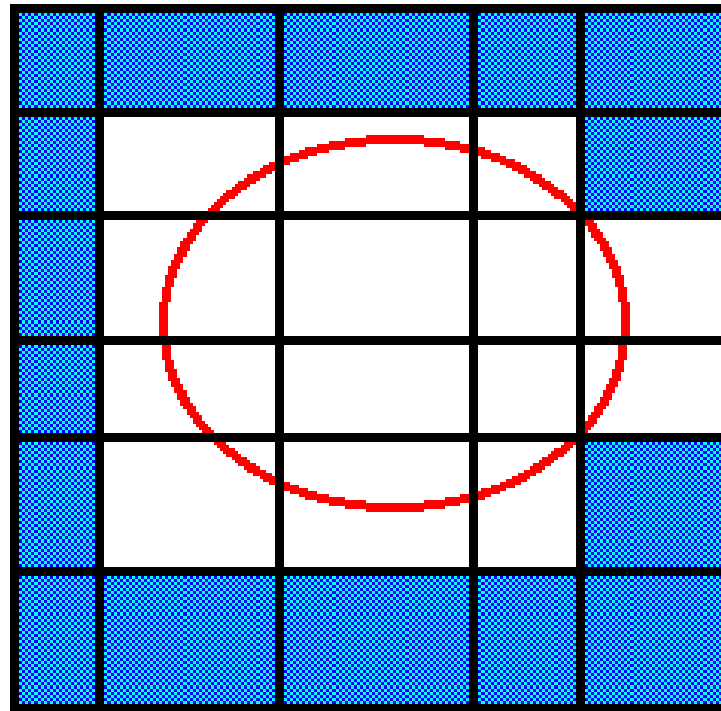
Podsumowanie

Podział z dwoma atrybutami

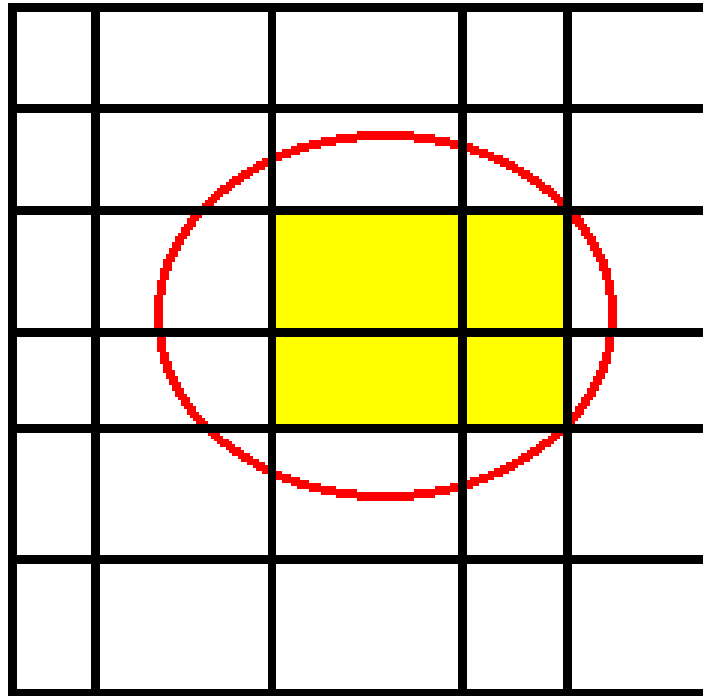
Podsumowanie

Obszar negatywny

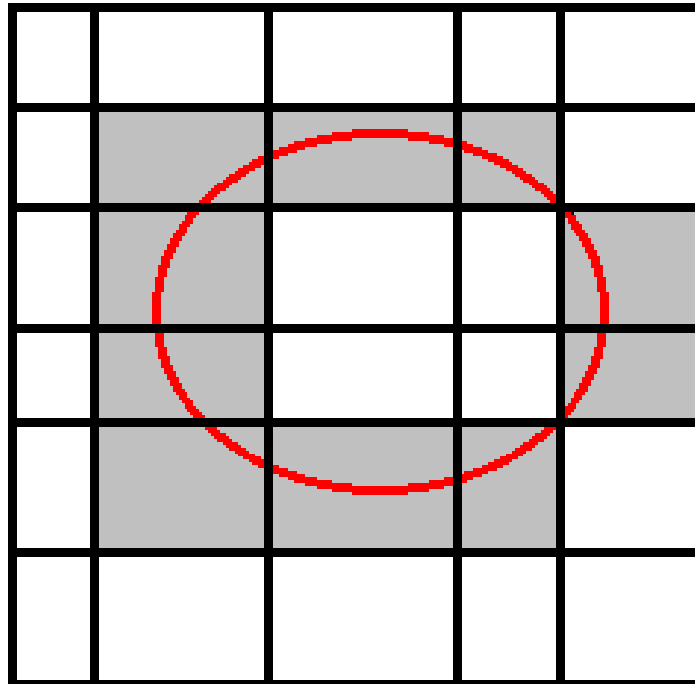
Podsumowanie

Obszar pozytywny - dolne przybliżenie

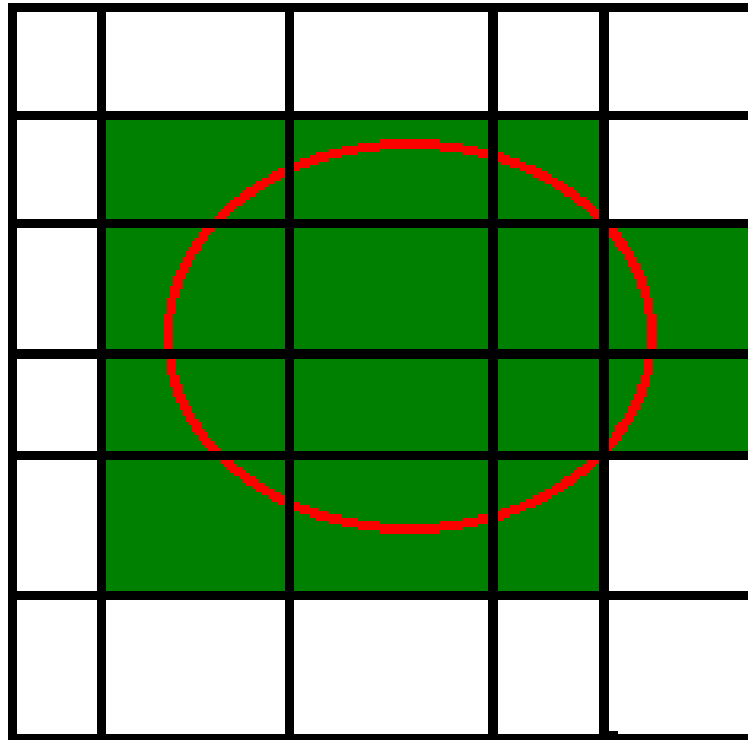
Podsumowanie

Obszar graniczny

Podsumowanie

Górne przybliżenie

Bibliografia

- **Zbiory przybliżone – wnioskowanie przybliżone**
Autor: Nowotarski, Chodara ,Leończyk.
- **Metody wnioskowań aproksymacyjnych dla syntezy algorytmów decyzyjnych** Autor: Bazan J.
- **Rough Sets. International Journal of Komputer and Information Sciences** Autor:Pawlak Z.
- **Fuzzy sets, Information and Control**
Autor: Zadeh, L., A.